

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon²

5.1.2.e

T 06 5.1.2.e

Datum

16 maart 2020

Kenmerk

verslag

Interdepartementaal overleg desinformatie - Extra
bijeenkomst i.v.m. COVID-19

Vergaderdatum	16 maart 2020
Aanwezig	5.1.2.e (vz, BZK), 5.1.2.e (NCTV), 5.1.2.e (NCTV), 5.1.2.e (BZK), 5.1.2.e (BZK), 5.1.2.e (JenV), 5.1.2.e (DEF), 5.1.2.e (VWS), 5.1.2.e
Telefonisch	(secr, BZK) 5.1.2.e (DEF), 5.1.2.e (BZ), 5.1.2.e (BZ)

1. Beeld – desinformatie en COVID-19

- 5.1.2.e geeft aan weinig signalen te ontvangen van desinformatie. Verder blijkt uit de laatste flitspeiling door VWS dat het vertrouwen in het RIVM hoog is (gebleven).
- 5.1.2.e heeft andere signalen en vraagt hoe dit kwalitatief en kwantitatief gemeten wordt.
- 5.1.2.e hebben geen signalen ontvangen dat statelijk actoren betrokken zijn, maar dit is niet met zekerheid te zeggen.
- 5.1.2.e deelt het beeld van 5.1.2.e en 5.1.2.e op basis van gedeelde info door Canada en de VS. De desinformatie lijkt zich meer te richten op geopolitieke aspecten en propaganda.
- 5.1.2.e verwijst naar artikel van Modderkolk over verschillende invalshoeken waarom desinformatie wordt verspreid.
- 5.1.2.e vraag naar eventuele botnetwerken en of deze actief zijn (**Actie BZK**: navraag bij techbedrijven).

2. Proces

Primair zijn de departementen (portefeuillehouder(s)) verantwoordelijk voor het al dan niet tegenspreken van berichten op eigen beleidsterreinen. Ook het niet reageren op berichten behoort tot de handelingsopties. In de werkgroep zijn twee processcenario's doorgesproken:

5.1.2.i

Scenario 1: Koude fase – anticiperen op wat er op ons afkomt
5.1.2.i

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

5.1.2.i

Scenario 2: Warme fase – omgaan met incidenten
5.1.2.1

[Redacted text block containing multiple lines of obscured content]

3. MID

Het MID is in de warme fase van belang om te signaleren en te duiden. Daarom is besloten dat BZK het MID a.s. donderdag bijeen roept. **Actie BZK** Uitnodiging voor de betrokken personen volgt separaat.

4. Maatregelen

Waar het gaat om advies van de IWG (**actie BZK**) richting het NKC zijn er diverse ideeën:

- **Actie 5.1.2.e**: nagaan of in de speech van Rutte een korte alinea kan worden toegevoegd over des-/misinformatie met een verwijzing naar officiële kanalen.
- *Standaard lijst*: in algemene zin kan worden opgeroepen om alert te zijn op de verspreiding van nepnieuws rondom COVID-19. Hierbij kan verwezen worden naar de officiële kanalen waar betrouwbare informatie te vinden is (RIVM.nl en Rijksoverheid.nl).
- *Bereiken van specifieke doelgroepen*: wanneer specifieke doelgroepen benaderd worden met berichten, is het mogelijk om gezaghebbende figuren binnen deze gemeenschap (incl. influencers) jouw boodschap uit te laten dragen.
- *Overwegingen*: belangrijk om mee te geven dat per keer moet worden ingeschat wat de impact van een bericht is. Door niet te reageren op bepaalde berichten, wordt er ook geen lucht aan gegeven. Niet reageren kan dus ook een bewuste keuze zijn.